

د طالبانو سره د ډنمارکيانو ډيالوگ

د Jyllands-posten پنامه يوی انټرنیشنل سهارنی ډنمارکی ژبی ورځپاڼی په ۱۶ - ۲ - ۲۰۰۹ نیټه تر لوړسرایک لاندی یوه خورا اوږده لیکنه خپره کړیده چی لومړی به یی دلنډیز پښتو ژباړی ته د لوستونکو پام راوگرځوم او وروسته به څو اړینې کرښی چی پدی اړوند دیادولو وړ گڼم ، وړاندی کړم : (په افغانستان کی میشت ډنمارکی ځواکونه دطالبانو او دهغوی دخواخوړو مینه والو سره دخبرو اتر په موخه راشه درشه او ناسته ولاړه کوی . دی ډول ډيالوگ د ډنمارک د دفاعی چارو دمشرتابه د ټینگار سره سره چی گویا ډنمارکیان دطالبانو سره په خبرو اترو کی ونډه نلری ، دوام موندلی دی . په افغانستان کی د ډنمارکی ځواکونو راتلونکی مشر Bjarne Holgaard چی تازه له افغانستانه وطن ته راغلی دی ، د طالبانوسره داریکو درلودلو له جریان نه پرده پرته کوی او وایی : ،، اجازه راکړی څرگنده کړم چی مور په خانگرو سیمه ایزومشورتی غونډو کی چی طالبانو هم استازیتوب پکښی درلود ، گډون کړی او پدی توگه مو د دوی سره غیر مسقیم ډيالوگ پرمخ بیولی دی . دطالبانو گډون پدی خاطر وو چی دسیمی خلکوته زمور وړاندیزونه واورى او و وینې چی په څه ډول مور او دوی دیو بل سره گډ کار او مرستنی کولای شو . کله خو داسی پېښی هم رامنځته شویدی چی زمور سره په گډ کار کی مرسته کونکی سیمه ایز خلک ترټل شوی او ان وژل شویدی . که مور ډنمارکیان په رښتیا غواړو چی افغانستان ته دی سوله راشی نو بیله دی نه چی دطالبانو سره پر ډيالوگ باندی زور واچوو او خبری اتری مخته بوزو ، بله هیڅ لاره نلرو . داځکه چی مور دغه دښمن دجنگ دلاری ماتولای نشو ،،

ډيالوگ د سولې بام ته لومړی زینه ده

د ډنمارک په چپ گوند (#) کی د دفاعی چارو مسئول Karsten Nonbo وایی چی دنرمو (معتدلو) طالبانو سره خبری اتری او ډيالوگ پرځای کار دی او باید په کار واچول شی ، مگر د ډنمارک اولسی گوند (# #) بیا دهر

ډول طالبانو سره خبری اتری یو احمقانه کار گڼی . ددی گوند دخارجی چارو مسئول Espersen Soren په ټینگارسره وایی : ،، داماته دتحمیل او زغم وړنده چی طالبان دی یوه ورځ زمور دافسرانو سره دسولې په خبرو کی ارام ناست وی او بله ورځ دی بیا وسله رااخلي او زمور سربازان را وژنی . ایا داکیدلای شوه چی د دویم نړیوال جنگ پرمهال دمعتدلو نازیانو سره ډيالوگ ترسره شی ؟ ،،

د ډنمارک ځواکونه په ۲۰۰۲ کال وروسته له هغه نه چی امریکایی ځواکونو کابل ونیوی ، افغانستان ته ولاړل او په ۲۰۰۶ کال ددی هیواد په نارام ولایت هلمند کی د برتانیوی

ځواکونو تر قوماندی لاندی ځای پرځای شول چی داکری یی ټولیز شمیر ۷۳۸ تنو ته رسیری . له دی ډلی نه ۶۵۰ تنه په هلمند ، ۵۸ تنه په کندهار او څو دگوتو په شمیر تنه یی هم په چخچران او کابل کی میشت دی . تراوسه یی ټول ۲۲ تنو هلته خپل ژوند له لاسه ورکړی چی ۱۲ تنه یی یوازی په ۲۰۰۸ کال کی مړه سوی دی . له دی نه پرته ۳۹ تنه هم زخمیان لری . په ۲۰۰۹ کال کی دجنگ د لگښتونو دپاره ۷۴۵ میلیون ډنمارکی کرونه (یو ډالر نژدی ۶ کرونه . ژ .) په پام کی نیول شویدی . همدارنگه به ۴۰۰ میلیونه کرونه دبیارغونی په موخه او ۵۰ میلیون کرونه پر بشری اړینو مرستو باندی ولگیری .)

دا خو هغه څه وو چی په نوموړی ډنمارکی ورځپاڼی کی د راغلی متن دلنډیز پښتو بڼه ده .

دیادونی وړ ده چی دا یوازی د ډنمارکی جنکی گروپ مشر بناغلی Bjarne Holgaard ندی چی ویلی یی دی ،، مور دغه دښمن د جنگ دلاری ماتولای نشو ،، بلکه د ائتلاف د لویو پیاوړو غړو جنرالانو هم په وارو وارو داخیره منلی او ټینگار یی پری کړی چی دجنگ په ډگر کی دطالبانو ماتول ناشونی دی . دا به هم ومانو چی طالبانو ته هم د دومره سترو قواوو نیغ په نیغه دری وری کول اسانه او ساده کارندی . بیا نوددی معادلی یوازی نتیجه د وینو په رود کی دافغان اولس لمبول ، د زرگونو ښونځیو ، کلینیکونو ، لارو ، پلونو او نورو ټولگنو تاسیساتو وړانول دی . لدی نه پرته د ائتلافی هیوادونو څخه همدارنگه د تنکیو ځوانانو وژل او دجنگ په اور کی د زرگونو میلیارډو ډالرو سوزول هم هغه څه دی چی داروندو هیوادونو وگری تری سترگی پټولای نشی .

ايا اوس نو هغه وخت ندى رارسيدلى خو پر دى سوال باندې غور وشى چې دلورى غملي پايلى څخه ولي دخلاصون لارى چارى نه لټولي كيږي او پر سوله ايزو لارو ولي كوټلي گامونه نه اخيستل كيږي؟ زما په اند دا به پدى خاطر وي چې بنايي دلته د نظاميانو او سياستوالو دنظرونو تر منځ دتوپير شتوالي سيورى اچولي وي. ځمكه هغه سوزى چې اور پرى بل وي. نظاميان چې دمخالفو گروپونو دبدليدونكو جنگي تاكتيكونو اغيز په سترگو ويني او مخنيوى يې ورته ناشوني بنسكارى، نو په ډاگه نارې وهى چې مور دغه دښمن دجنگ دلارى ماتولاي نشو. د ماتولو داشونتيا بنسټيز علت يې زه داگنم چې د ځمكې قواوو په كارولو سره دائتلاف نظاميان غواړي يا نه غواړي بايد دخپلو قواوو سترو تلفاتو ته غاړه كښيردى چې داكاريې په اړوندو هيوادونو كې حكومتونو ته ستونزى پيداكوي. د هوايي قوتونو كارول بيا برسیره پردې چې موثر ندى، دې شميره ملكي تلفاتو باعث گرځي، دسيمه ايزو خلگو نارضايتونه راپاروي او پدى توگه طالبانو ته دجلب او جذب په زړه پورى مناسب شرايط پلاس وركوي. پدى توگه هغه حالت منځته راځي لكه څه موده وړاندې چې يوه ډنماركي جنرال ويلي وه: ،، ديوه طالب وژنه د دوو نورو زيږول دي ،،.

را به شو د كركيچ بل اړخ ته. دنژدې ټولو څيرونكو او شنكو په اند د بن په كنفانس كې يوه له سترو تيروتنو څخه همدا وه چې طالبان دخپل ټول پوتنسيال سره سره ديوه اړين اړخ په توگه له پامه وغورځول شول. اوس دا تيروتنه هم ملگرو ملتونو او هم په كركيچ كې شاملو سترو قدرتونو منلي ده. لدې كبله به پرځاى وي خو د درى ژبې دامتل په پام كې ونيسو چې وايي: دير رسيدن بهتر از نرسيدن، او داسې به يې وگڼو چې ماهى هر وخت له اوبو را وباسي تازه دى. طالبانو ته بايد ددغه وطن دبل هروگرې او سياسي ډلې پشان د روا حقونو د لرونكو په توگه وكتل شي. داگرې خو دوى خپل دا استحقاق په نظامي ډگر كې هم د ۴۰ پرمختللو هيوادونو د ۷۰ زره كسيز تر غابنو پورى په نوى تخنيك سره سنبال پوخ په وړاندې په ثبوت رسولي دي.

په افغانستان كې دټولو جنگي ډلوسونه تر څنگلو پورى د بيگناه وطنوالو په وينو سره دى او قدم پقدم يې لويې تيروتنې كړيدي. پدى قطار كې دطالبانو فرق له نورو څخه دادى چې نورو ډلو دشخصي گټو دترلاسه كولو پخاطر د وينو رودونه بهيولي دي او طالبانو كه دكار كړى وي نو دخپلي عقيدې پخاطر يې كړيدي نه دخپل دنيوى حرص اوناروا شخصي شتمنيو دلاسته راوړلو پخاطر. هېچا تر اوسه پورى پر هېڅ يوه طالب قوماندان باندې د بلدينگ درلودلو، دچا دځمكو دلاندې كولو، اخلاقي فساد اويا دنورو تنظيمي قوماندانانو پشان د دولت د شتمنيو دلوتولو تور او پيره نده لگولي. ټول تنظيمونه چې د ۱۹۹۲ كال وروسته يې په دولت كې په يوه يا بل شكل غوښينه برخه درلوده، بنيادگران وه، خو دطالبانو څخه يې توپير داوو چې دوى خپله بنسټپاله عقیده تر خپلو شخصي گټو قربانوله او طالبانو بيا بل هرڅه ترخپلي عقيدې جار كړل. ددوى له همدغې عقيدوي سرښندنې او افغانى ميلمه پالنې نه القاعدې پراخه گټه پورته كړه چې ناوړو اغيزو يې نړيوال دافغانانو پرضد راپارول اوخپل دغريبي ټغز يې ورته سره تېي كړه.

خو ورځې وړاندې د هلمند والي محترم گلاب منگل ديوه هيات په مشرې ډنمارك ته په كارى سفر راغلى وو. دى چې يو هوښيار، مؤدب او ترلويه بريده په كار كې بلد سړى بنسكاريدى، ديو شمير دنمارك ميشتو افغانانو سره يې په يوه ناسته كې د هلمند په اړه د زړه سواندو خبرو په ترڅ د روانو پېښو څرنگوالى په گوته كړ. زما ديوې ديوې پوښتنې په اړوند دده له ځواب نه داسې څرگنده شوه چې د هلمند د ټولو اولسواليو له ډلې نه پنځه اولسوالي دمودو راهيسې د دولت له ولكې وتلي، دځينو زياته برخه او دځينو كمه برخه د دولت تر ولكې لاندې او دځينو حالات بيا كه څه هم په رسمي توگه د دولت په ولكه كې گڼل كيږي، ډير ښه ندى. ځينې داسې اولسوالي ياسيمي هم شته چې د بدلون په حالت كې وي، ددولت اومخالفانو تر منځ لاس پر لاس كيږي. ان يوه اولسوالي هم دمركز سره پوخ سړك نلري. كلينيكونه نژدې په ټولو اولسواليو كې شته او ترټاكلي حده په هغو اولسواليو كې هم فعال دي چې ددولت په ولكه كې ندى. د ښوونځيو حالت ان ددولت تر ولكې لاندې سيمو كې هم دقناعت وړندى. دنجونو ښوونځي د اولسواليو په كچه صفرته په نژدې حالت كې دي. د راتلونكې په هكله په ټوليز ډول وړاند وينه سخته ورته بنسكاريدو خو ويل يې چې مور ترخپله وسه پورى بنده كې كوښش كوو. دنشه اى توكو په كښت كې دى دپام وړ كمښت هيله من بريښيدى. دا وو دتوربخته هلمند ولايت يو سربيرن غمجن انځور چې محترم والي صاحب يې داحتياط نه په ډكه نرمه او زړه سوانده ژبه پداسې حال كې وړاندې كړ چې د پسيميزم تور وړز يې پر ږغ سيورى اچولى وو. تر هغه ځايه چې ديمديايي څرگندونونه پايلى اخلو، له بده مرغه په لږ توپير سره د ټولو جنوبي او جنوب شرقى ولايتونو همدغه يا دى ته ورته پېكه تصوير دى. دبيلگې په توگه دامهال په يادو شوو ولايتونو كې نژدې د پنځه نيم ميليونو ماشومانو پرمخ دښوونځيو دروازي تړلي دي چې كه دكابل ولايت تړى نه وباسو، نو داشمير ټول هيواد په كچه د ښوونځيو ورسن ماشومانو نيمه برخه جوړوي. ددغه خواشينونكي انځور په پام كې نيولو سره چې نه يوازې گلاب منگل بلكه دكرزى اوبناغلي اوباما په گډون يې هيڅوك دښه والي وړاند وينه هم نشي كولاى، بيا به نو څومره دجهالت خبره وي خو د ډنمارك داولسي گوند چې يوه دتعصب نه ډكه راسيستي (نژادپاله)، افغان ضد او اسلام

دښمنه ډله ده ، داستازی نظرته غور ونیسو چی وایی : دطاباوسره خبری کول یو حماقت دی ، ، له بده بخته دا ډول راسیستی افغان دښمن گوندونه دانتلاف په نورو هیوادونو کی هم شتون لری چی نظریات یی پر اړوندو دولتونو باندی د ټاکلی اغیزی درلودونکی دی . برسیره پر دی په افغان نستان کی دننه هم ټاکلی کری شته چی دی ته ورته نظرونه لری . ملی شورا خو نه یوازی داچی دهیواد ملی لوری گټی یی اصلا له پامه غورخولی بلکه ډیری غری یی د ټیکاو دمخنیوی په موخه د سیاسی کرکیچ اورته لمن وهی او د دښمن پرژرنده اوبه اړوی . د بوش اداری ددی دپاره چی په منځی ختیز او افغانستان کی خپله بی کفایتی پټه کری ، تل یی دطالبانو په وړاندی دبریالیتوب دروغجنی ناری وهلی . لکه څنگه چی ټولو وطنوالو او نړیولو د نیویارک ټایمزسره په مرکه کی وارویدل ، دامریکا نوی جمهور رئیس بارک اوباما اخر دی واقعیت ته غاړه کښیښوده او په ډاگه یی ومنل چی دامریکا اړدو په افغانستان کی دطالبانو دساتولو توان نلری او پکارده د معتدلو طالبانو سره دسولې په موخه دخبری اتر وړ پرانیستل شی .

زما په اند ضرور ده دهرډول طالبانو سره بیله قید او شرط نه خبری وشی ، دهغوی غوښتنی وارویدلی شی او د روغی جوړی په اړوند غیرمنطقی اوبیخایه شرطونه وړاندی نشی . کنه نو همدا اش به وی او همدغه خیرنه کاسه ، وطن به د اور په لمبو کی سوزی او دښمنان به یی شاوخوا پری ناخی .

اوس چی دادی سپینی مانی هم دافغانستان دجنگ په گټلو کی خپله بیوسی منلی ده نو د وطن ددغه غمجن او وړانونکی حالت په پام کی نیولو سره یوار بیاغوارم پر ټولو دموکراتیکو ډلو ، مترقی گوندونو ، ، وطنپالو ځوانانو ، مدنی ټولنو ، ریالیستو فرهنگیانو او فرنگپالو ، متنفزو قومی مشرانو ، میدیوالو او په پای کی پر اسلام مینو او وطندوستو طالبانو ، داسلامی گوند جنگیالیو او پرتولو هغو کسانو چی په رښتیا سره یی پروطن زړه سوزی ، رغ وکرم چی د وطن خیر په سوله او ابادی کی دی ، د خدای (ج) او وطن پخاطر گډو هلو ځلو ته لیخی راونغاړی ، په گډه سره په وطن دلگیدلی اور لمبی مری کری او پدی توگه دانتلاف غړو دولتونو ته په افغانستان کی دلایات پاتی کیدو بهانه پلاس مه ورکوی .
- په ټوله وطنی او افغانی مینه !

(#) - د ډنمارک د چپ گوند نوم دهغی ډلی نه ریښی اخلی چی یو وخت د پارلمان کین پلو ته کښیناستل . د مرام له مخی دایو بنی لاسی گوند دی چی دلویو پانگوالو دگټو ساتنه کوی . دا گوند اوس په ډنمارک کی دمحافظه کارانو اوڅو نورو وړو گوندونوسره دانتلاف په مرسته دچارو واگی پلاس کی لری .

(##) - د ډنمارک اولسی گوند په واکمن انتلاف کی شامل یو نژادپاله راسیستی گوند دی چی دخارجانو او په ځانگړی توگه داسلام د پیروانو سره یی څرگنده دښمنی دمرام بنسټیز ټکی دی .

پای